

החולץ ליבמות פרק רביעי יבמות

מא.

עין משפט
ג'ר מצוה

פך דלולא צהדה לצי דינא. כשלאה חוללת מוליכה עמה לצי"ד וכו' לא דעי הי מנייה יבמתו ואיכא דסביר דלחל חלץ וכי נסיב צרת רחל דהיינו צרת קרובת חלוטתו אמרי צרת חלוטתו נסיב דליננה סביר שרחל וצרתה נשי אחיו הוה שרי חלץ לחלל: האי דלא

אולא צהדה לצי דינא. כשהיבמה חוללת אין צרתה הולכת עמה הלכך כי נסיב אחות צרה לא אמרינן אחות חלוטתו נסיב: **מתני'** ולא **מסיבמת.** דלויא לה אחות חלוטתו ומיהו מחליטה לה מפטרלא דמלחוריי' רמיא קמייה ואע"ג דלחמותה קיימת דלחמות חלוטה אינה אלא מדברי סופרים: **וכן המגרש.** בגמרא צעי מצי וכן: פטורה. אף מן החוללה דיואלה משום אחות אשה הואיל ואשמו קיימת ואחות גרושה מדברי תורה כדמי (ויקרא י"ז) עליה צהיה כל שצחיה (ה) שומרה **צם שקדש.** אחד מן האחין את אחותה לאחר שפלה זו לפנייה והזקקה לכולן: **המסן.** מלכנס דקא פגעת צחמות וזוקה: **עד שיעשה מעשה.** שייכנסו האחין את היבמה או יחללו ותעקר ויקתה ממך: **מסא היבמה יכנסו את אשה.** דאפילו כנסה ומתה מותר צחמותה: **מס היבמה.** ולא נומר לו אה אלה זה: **ואת אשה אחיו חוללה.** אבל יבומי לא דלחמות גרושה היא: **גבי' הלכה כרבי יודא.** די ש זיקה ואלילמה למיסרא עליו: **מסו ציבמתו.** מי אמרינן כיון דמתה פקע איסור אחות אשה ושירא או דלמא אע"ג דפקע איסור אחות אשה קם עליו צאיסור אשת אח הואיל ונאסרה עליו שעה אחת צעה שהיתה זוקקה ליבם ואין אני קורא בה יבמה יבא עליה הרי היא כאשת אח שיש לה בניס ואסורה עולמית עליו: **מ"ט דרב.** דשרי הרי נאסרה עליו שעה אחת: **שהוסרה.** בשעת נפילתה: **נאסרה.** כשקידש זה אחותה: **ואח"כ מס אחיו כו'.** ונפלה אחותה ואסרתה לראשונה עליו משום אחות זוקקה ואע"ג דדבד צה מתמר כדמתן צפ' ארבעה אחין (ו) צ"ה אומרים או לו על אשתו ואוי לו על אשת אחיו: **ואח"כ מסא אשמו על שני אחיו.** ונאסרה בעלת מאמר זו: ר' אשמו והחזירה מותרת ליבם רבי אלעזר חוסר הואיל ועמדה עליו שעה אחת צאיסור גרושה אח: **דבשעת נפילה לא איסחזלו.** דמקמי דבשעת איתסרא עליה: **מסא יבמתו.** כשמואל רב אחי: **על כן לא פליגי רבנן עליה דרבי אלעזר.** דבפרק בית שמאי אלא גבי מנרה אשת אשה והחזירה משום דמנפילה ואיך לא מנייה אחיו לא השתא

הך דאולא בהדה לבי דינא. פי' צונקטרס כשלאה חוללת מוליכה רחל לחמותה עמה לצי"ד ואיכא דסביר שרחל חוללה ולהכי אסורה גם צרתה אפילו שמהן נשואות לנכרי דליננה סביר שרחל וצרתה נשי אחיו היו שרי חלץ לחלל רחל וצרתה נשי אחיו הוה שרי חלץ לחלל: האי דלא

הך דאולא בהדה לבי דינא גורו בהו רבנן האי דלא אולא בהדה לבי דינא לא גורו בהו רבנן: **מתני'** "החולץ ליבמותו ונשא אחיו את אחותה ומת חולצת ולא מתובמת וכן המגרש את אשתו ונשא אחיו את אחותה ומת הרי זו פטורה" שומרת יבם שקידש אחיו את אחותה משום רבי יהודה בן בתירא אמרו אומרים לו המתן עד שיעשה אחיך מעשה חלץ לה אחיו או כנסה יכנס את אשתו מתה היבמה יכנסו את אשתו ימת יבם וציא את אשתו בגט ואשת אחיו בחליצה: **גבי' מאי וכן אימא אבל המגרש אמר ריש לקיש** כאן שנה רבי האחות גרושה מדברי תורה ואחות חלוטה מדברי סופרים: **שומרת יבם שקידש וכו'.** אמר שמואל הלכה כדברי רבי יהודה בן בתירא איבעיא להו מתה אשתו מהו ביבמתו רב ורבי חנינא דאמרי תרויהו ומתה אשתו מותר ביבמותו שמואל רב אסי דאמרי תרויהו מתה אשתו אסור ביבמתו אמר רבא מאי מעמא דרב משום דהואי יבמה שהותרה ונאסרה וחזרה והותרה תחזור להיתירה הניאשון מתיב רב המנוא (ג) אחין ב' נשואין ב' אחיות ואחד מופנה מת אחד מבעלי אחיות ועשה בה מופנה מאמר ואחר כך מת אחיו השני ואחר כך מתה אשתו ואחריו אותה יבמה חולצת ולא מתובמת ואמאי תיהו כיבמה שהותרה ונאסרה וחזרה והותרה תחזור להיתירה הניאשון אישתיק לבתר דנפק אמר אמאי לא אמרת ליה רבי אלעזר היא דאמר (ב) כיון שעמדה עליו שעה אחת באיסור נאסרה עליו עולמית הדר אמר אימור דא"ר אלעזר היבא דלא הואי בשעת נפילה אבל היבא דהואי בשעת נפילה מו אמר הדר אמר אין דהתינא רבי אלעזר אומר מתה יבמותו מותר באשתו מתה אשתו אותה יבמה חולצת ואתה מתובמת לימא שמואל רב אסי דאמרי ב' אלעזר אפי' לימא כרבנן עד כאן לא קמיפלגי רבנן עליה דרבי אלעזר אלא משום דמנפילה ואיך לא מיתסר עלייהו אבל הכא דאיתסר אפילו רבנן מודו: **מתני'** "היבמה לא תחלוץ ולא תתיבם עד שיש לה שלשה חדשים וכן כל שאר הנשים לא יתארו ואלו ינשאו עד שיהו להן שלשה חדשים אחד בתולות ואחד בעולות ואחד אלמנות ואחד נשואות רבי יהודה אומר הנשואות יתארו והארורות ינשאו חוץ מן הארורות שביהודה מפני שלבו גם בה"ר יוסי אומר כל הנשים יתארו חוץ מן האלמנות **במפי**

הך דהלא דפעה כדפרישית לעיל (א): **מתה אשתו מותר ביבמתו.** ומתני' דקמני מתה יבמתו ולא נקט מתה אשתו דהוי כמותה טפי אידי דבעי למיתני מת היבם מתא נמי מתה היבמה: **מא' מעמא דרב משום דהוי יבמה שהותרה.** ואע"ג דצפ' ארבעה אחין (ו) שם דף כ"ו: שרי דרב אפילו לא הותרה לנכחלה דקאמר מתה הראשונה מותר צחיה היינו דוקא צויקה דרבנן אבל הכא אחות אשה דלחוריימה דוקא משום דהותרה: **עשה בה מופנה מאמר.** לא אכטריך אלא לפוקי מצי"ש דאמר (לעיל דף כ"ט). מאמר קונה קנין גמור אי נמי נקט עשה דרב מאמר לאשמעינן דאמר דאין זיקת השניה גמורה אפילו הכי אוקרת את זו: **ואמאי תיהו יבמה שהותרה בו.** תימה דלא פריך מהך צרייתה לרב צריש פירא ארבעה אחין (לעיל דף כ"ט). ולישני דרבי אלעזר היא דמשני הכא: **הך דאמר אימור דאמר רבי אלעזר בו.** אחי הוה מני למימר דעממא דר' אלעזר דמפריש לקמן בפרק צ"ט (דף קט. וסס) אבל צהן צרייתה דלמא לא פליגי:

רבנן אלא דמשום דמנפילה ואיך לא מסר עליה אלא היבא דמנפילה ואיך איתסרא עליה והרי דקאמר ולא מתיבמת וא"כ שפיר קאמר הדר אמר דולחי היה מתחזק ממה שאמר דלמיה איכא דרבי אלעזר דולחי איתא כרבנן דפרי' וא"כ אשמיק צין שרי לא יע' (היה) לתרן ממה שאמר תחזור להיתירה הראשון דהבא חוץ מן האלמנות ומניין מחזור להיתירה הראשון:

א) לעיל י"ז: מגילה י"ז: א) לעיל מ' לקמן מד' קדושין מה"א א) ג' לעיל י"ז: מגילה י"ז: ב) לעיל ט"ו: א) לעיל כ"ח: לקמן קט"ו: א) עירובין מה"א: א) ו"י: מוספות לקמן מ"ז: ד"ה ר' יוסף: א) ג' לעיל ח"א: א) לעיל ט"ז: א) לקמן קט"ו: א) ו"י קאמר לר' יהודה:

מוסף רש"י

שומרת יבם. ממתנת לייסוס יבמה (לעיל י"ז) חלפה יבמה ויזנה בגדול לייסוס (מגילה י"ז). שקדש אדיר. של יבם את אחותה. אחת שפלה זו לפניו (לעיל י"ז). בא אחד מן האחין ויקנה את אחותה של יבמה אחת שפלה היבמה לפניו (מגילה י"ז). ותלה היבם בלחיו (לעיל י"ז). ויבמה לו. לה שקדש אחות יבמתו. המתן. מלכנס. לפי אשמות וזקוקה היא. הואיל והאחר שזקקה אחותה לו קידש את זו, כריך להמתין עד שתיבסם היבמה לחיו דפקעה זיקה (שם). עד שיעשה אחיך מעשה. ציבמתו או לחלץ או לייסוס. אבל בעוד היבמה לפני כן לחלץ או לייסוס הכי לא אהך כשמו על ידי זיקת יבם ואסור צחמות משום אחות אשה. דקסרי יש זיקה אפילו במרי וכל שכן בתו. ופליגי רבנן עליה ואמרי הואיל ושי אהם הן און זיקתו מיוחדת להיות מוטלת על אחד מכל ליהוים אשמו צחמותה. אלא ליהוים אשמו צחמותה. (מגילה י"ז). כאן שנה רבי. בגמרה ה"ז למדנו רבי (מגילה י"ז). ממתנת זו או לנתיב, אחות גרושה מדברי תורה. הריא ערוב מן הארורות. אלא אחות חלוצה לה מקריא צרה אלא מאמר ונאלה לפרש דה"ק דהך דאולא בהדה לבי דינא דהיינו צרת חלוטתו נסיב דליננה סביר שרחל וצרתה נשי אחיו הוה שרי חלץ לחלל רחל וצרתה נשי אחיו הוה שרי חלץ לחלל: האי דלא

ב) כל הבשרים (ש"ס). ואלו ינשאו חוץ מן הארורות שביהודה. סמוך רבנו ליה מתן וכלה קודם כניסתן לחופה דאמרינן צחמות (צ"ב). מפני שלבו גם בה. רגיל צה ומכירה ומתולה לו (ש"ס). א) כל הבשרים יתארו. אמתא קמא פליגי דאמר אפילו ליארי.